

Оила ва жамият

17 (1015)-сон
27 апрель 2011 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Web-site: oilavajamiat.uz

2

**Паркентлик
бешикчилар сулоласи**

Марям ИХТИЁРОВА,
Ўзбекистон халқ артисти:

**Муҳаббат одоби
билан гўзал**

4

Зулук ютган қиз

6

**Теннисчиларимиз
бош соврин соҳиби**

8

БУЮК ВА МУҚАДДАССАН, МУСТАҚИЛ ВАТАН!

Бухорои шарифда «Асрлар садоси» таралади

Кўҳна ва азим шаҳарда байрам шукуҳи кезмоқда. Яна уч кундан сўнг Бухоронинг қадим обидаларию замонавий бунёдкорлик мажмуаларида ўзбек халқининг асрий анъаналари акс-садоси янграб, камалакнинг етти рангидек жиловланади.

Ушбу сонда:

Мураббийнинг ўзи чемпион	2	Бир кун туз ичган жойга	
Бўкалик бегойимлар	3	неча марта салом бериш керак?	6
«Чол» сўзининг маъносини		Унга уч ярим миллион киши	
билмас эканмиз	4	хат ёзган эди	7
Эркаклар учун маслаҳатлар	5	«Муҳаббатнинг кўзи кўр» деганлари	
Қарз шартномаси қай		рост экан	7
тартибда тасдиқланади?	6	Матонатли Малоҳатхон	8
		Солиқчилар энди безовта қилмайди	8

**“ОБУНА —
2011”**

Якка
обуначиларга — 176,
Ташкилотларга — 177

Тоғлик аёллар билан гурунглашганимизда уларнинг аксарияти чақалоқларини Аширбоевлар ясаган бешикда улгайишни чин дилдан исташини айтди. Нега десангиз, устаннинг ҳам устадан фарқи бор-да. Айниқса, меҳр билан маҳорат уйғунлашса, янада гўзал асарлар дунёга келади, деганлари рустлигини «Паркент хунармандлари» корхонаси раҳбари Марямхон Аширбоевдан сўрасангиз айтиб беради.

Марямхон опа паркентлик бешикчилар сулоласининг тўртинчи вакили ҳисобланган экан. У хунармандлар хонадонига келин бўлиб келганида ҳали талаба эди. «Мен бўлгуси ўқитувчиман, бу менинг ишим эмас, деб ўтирмадим. Дарслардан бўш пайтларимда қайнонам, овсинларим қаторига кириб, улар билан ёнма-ён туриб, хунар ўргандим», деб ўтган кунларни эслади суҳбатдошимиз.

Тўғри-да, эпли келин қайси қайнонага ёқмайди дейсиз? Ахир, кексалар бежизга «Аёлнинг тоғгани мойчиноқ бўлади», дейишмаган. Қўл-оёғи етган жойда гиёҳ ундирадиган келинларни ҳамма иззатини жойига қўяди. Бундай қайноналар келинининг босган қадамидан муаммо эмас, аксинча ҳикмат излай-

Ангрен шаҳрида маҳаллий бюджет маблагларидан мақсадли ва самарали фойдаланиш, молия-бюджет тизимидаги ислохотларни амалга ошириш юзасидан бир қатор ишлар олиб боришмоқда.

2010 йил давомида давлат бюджети соҳасида бир қатор янги қонун ҳужжатлари ишлаб чиқилди ва жорий йилда амалиётга татбиқ этилди. Ушбу мбрий ҳужжатлари, шунингдек, Молия вазирлигининг «Бюджет ташкилотларида бухгалтерия

Паркентлик бешикчилар сулоласи

ди. Ҳам институтда ўқиб, ҳам чеварлик курсига катнаб, тиқиш-бичиш сирларини пухта ўрганиб олган Марямхон ўша пайтдаёқ аввалига шу хонадон соҳибаларини, кейин эса қўшни келинларни хунар ўрганишга қизиқтирди. Эсимизда, илгари бешиклар бозорга жиҳозларсиз олиб бориб сотиб келинарди. Худди ана шу кемтикликни Марям опа тўлдирмоққа астойдил бел боғлаб, қизларни ёнига олиб чиройли ёпқичлар тикишни йўлга қўйди.

— Олдин Паркент бозориди

ётганидан далолат беради, — дейди Марям опа. — Билсангиз, бизнинг ўзбекларда бешикларнинг тури жуда кўп. Нақшли, шалдирок, ясси бешик, тут бешик, тол бешик... Бугунги ҳаридор анча талабчан, имкони борича ҳам арзон, ҳам сифатли ва қўлай бешикларни сотиб олишни маъқул қўлади. Турмуш ўртоғимнинг савй-ҳаракати билан электр токи ёрдамида тебрана-диган бешик ясашни ҳам йўлга қўйдик. У кўпроқ вақти тигиз оналар учун мўлжалланган. Битта бешик бир оилага камида

икки-уч нафаргина бешикчилар бўларди. Ҳозир қаранг, уларнинг сони элликдан ошади. Демак, бу юртимизда хунарманд усталар йил сайин кўпаял-

ўттиз йил хизмат қилиши керак. Чиройли, кўркам, қўлай бўлиши билан бирга чақалоқнинг соғлиги учун ҳам фойдали бўлиши зарур. Биз бешикларни асосан тут дарахтидан ясаймиз. Бундай бешикларга кўрт тушмайди, турли ҳашаротлар зарар келтира олмайди. Ҳозир айрим усталар ёнғоқ дарахтидан бешик ясамайди. Мутахассисларнинг фикрича, ёнғоқда кимёвий элементлар кўп бўлиб, боланинг эркин нафас олишига, мия фаолиятининг ривожланишига салбий таъсир этар экан.

«Халқимизда «Бешик боласи — бек боласи» деган ибора беркорга айтилмаган. Аммо назаримда, бу ибора бугун бироз эскиргандай. Чунки ҳозирги чақалоқлар бешикдан кўра замонавий диван-кароватчаларда ўтишни афзал билаётганига нима дейсиз?» — деган саволимизга Марям опа шундай жавоб беради:

— Бу ота-оналарнинг ўзларига боғлиқ. Бешикнинг бола соғлиги учун фойдали томонлари

вар хомашё биржаси орқали ҳарид қилиниши масаласи қўйилган. Ҳозирда бюджет ташкилотлари керакли товар ва хизматлар бўйича талабномаларни белгиланган тартибда брокерларга тақдим этмоқда. Бу тартибнинг жорий этилиши мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасининг янада ривожланишига замин яратиши шубҳасиз.

Баҳром ҚОСИМОВ,
Ангрен шаҳар молия бўлими мудири.

Манфаатли ҳамкорлик

хисоби тўғрисидаги йўриқнома-ни жорий қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»-ги буйруғи ижросини таъминлаш мақсадида бир қатор семинарлар ўтказилиб,

ҳисобчи-иктисодчи ходимларга тушунтириш ишлари олиб боришмоқда. Бюджет даромадлари ва харажатларини амалга оширишнинг янги классификацияси жорий этилгани ва барча молиявий ҳисоб ва ҳисоботлар янги тартибда амалга оширили-

бекова фаҳрга тўлиб, баркамол авлодга таълим-тарбия бериш масаласига давлатимиз сиёсатининг энг устувор йўналишларидан бири сифатида жиддий эътибор қаратилаётганини алоҳида таъкидлайди, мураббийлар олдида турган масъулиятли вазифаларни ҳам шараф билан уदдалашимиз лозимлигини уқтиради.

Ҳар қандай таълим маскани ҳақида сўз кетса, энг аввало, фидойи ва тажрибали мураббийлар тилга олинади. Мен эса фурсатдан фойдаланиб, ахил жамоамизнинг заҳматли меҳнатини эътироф этган ҳолда, тур-

ўтказилган нуфузли мусобақада биринчи ўринни эгаллаган Исфандиёр Мустафоев ва бошқа яна ўнлаб иқтидор соҳибларини лицейимиз фаҳри десаам арзийди.

Дарвоқе, кейинги ўн йилликлар ичида таълим тизими, ўқитиш услублари, ўзаро рақобат муҳити кескин ўзгарди. Айниқса, ўқитувчиларнинг билим бериш даражаси йил сайин янгиланиб бораётти. Масалан, биргина ўз тажрибамдан келиб чиқиб айтган бўлсам, авваллари она тили ва адабиёт сабоқлари деярли амалиётсиз кечар, нуқул дарсликдаги манбаларни такрорлашдан нарига ўтолмасдик. Энди-чи? Ҳозир даврга яраша талаб ҳам бутунлай ўзгарди. Таникли шоир ва адибларнинг асарлари асосида сахнали чиқишлар тайёрлаш билан бирга, аксарият ҳолларда ана шу ижодкорларнинг ўзлари билан ўқувчиларнинг жонли мулоқотларини уюштиришга интиляпмиз. Негаки, бундай учрашувлардан болалар жуда кўп нарсани олишади. Уларнинг мурғак юракларида ҳаётга, адабиётга, ижодга нисбатан бутунлай ижобий меҳр-муҳаббат уйғонади. Тадбирлардан сўнг ўзича бирор нарсани қоралаб юрган ўғил-қизлар «Устоз, мен ҳам уларга ўхшаб машхур шоир ёки ёзувчи, журналист, актёр, ҳонанда бўлармиканман?» деб сўраб қолади. Ана шундангина бундай маърифий суҳбатларнинг нақадар самарали эканини англаймиз.

Муболағасиз айтиш мумкинки, истиклол йилларида фарзандлар таълим-тарбияси, уларнинг маънавий камолотга эришуви йўлида олиб борилаётган изчил ислохотлар, ҳаётга кенг татбиқ этилаётган давлат дастурлари бугун мен фаҳр билан тилга олаётган лицей мисолида ўзини тўла оқлаётти. Ўйлайманки, шарт-шароитлари тўқис илм масканларида тахсил кўраётган ёшларимиз энг бахтли ва саодатли авлод вакиллари сифатида юртимиз тараққиёти йўлида камарбаста бўлишади.

Сабоҳат ТЎХТАБОВЕВА,
Тошкент давлат техника университети қошидаги Чилонзор академик лицейи ўқитувчиси.

жуда кўп. Афсуски, бундан айрим ёшлар унчалик билишмайди. Баъзан кўча-кўйда мени тўхта-тишиб, «Сизлардан олган бешигимда тўрт боламин катта қилдим, айланай. Энди невараларимга ҳам хизмат қилаёпти» деган санимий дил сўзларини эшитсам, кўнглим тоғдек кўтариларди. Ана шунинг ўзи одамга куч-қувват, илҳом бағишлайди.

Таъкидлаш жоизки, Марямхон опа ва унинг оиласидагилар хунармандчилик анъаналарини ёш авлодга сингдириш борасида ҳам қатор хайрли ишларни амалга оширишмоқда. Албатта, улар ўзларининг савобли ишлари ортидан баҳоли қудрат қувонарли ютуқларга ҳам эришишмоқда. «Ташаббус-2006» танловининг республика босқичида иккинчи ўринни қўлга кири-тиб, махсус соврин билан тақдирланган эди. Бугун опанинг шогирдлари сони юздан ошган бўлса, 30 нафар оиладаги хунармандлар касаначилик асосида иш юритишмоқда. Бир сўз билан айтганда, Марямхон опа Аширбоевнинг фарзандлари, келинлари ўзларининг ҳалол меҳнатлари ортидан эл-улус орасида обрў-эътибор қозониш-шяпти.

Нигора РАҲМОНОВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.

СПОРТ

Чемпион мураббий

Халқаро тоифадаги спорт устаси Сквопина Анастасия Валерьевна бир неча йиллардан буён Наманган Олимпия

захиралари спорт коллежиди мураббий сифатида фаолият кўрсатиб келмоқда.

— Шогирдларимнинг деярли барчаси иродали ва тиришқоқ, — дейди сув полоси бўйича мураббий Анастасия Валерьевна. — Уларнинг машгулотлардаги ҳаракатларини кўриб, қувонаман. Давлатимиз томонидан фарзандларимиз соғлом ва баркамол бўлиб вояга етишлари йўлида яратиб берилаётган шарт-шароитлар тўғрисида арзирли галабаларга эришяпмиз.

Дарвоқе, А. Сквопинанинг ўзи ҳам бир неча марта Ўзбекистон чемпиони бўлган. 2010 йили эса XVI Осиё ўйинларида бронза медалини қўлга киритган. Шогирдларининг қатор халқаро турнирларда иштирок этиб, ғолиблик шох-супасига кўтарилаётгани заминиди машаққатли меҳнат ва саломатлик гарови — спортга бўлган меҳр-муҳаббат ётибди, десак янглиш-маймиз.

Шахло ТОШБЕКОВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.
Наманган вилояти.

ТАЪЛИМ

Ҳар гал лицейимизга эл суйган ижодкор зиёлиларни тақдир этаётганимизда кўнглимдан бир ўй кечади: бугунги ёшлар — эртанги кунимиз эгалари адабий-бадиий кечалардан ўзларига сув ва ҳаводек зарур маънавий озуқани олишга сабр-иродалари етармикан? Бир кун келиб, улар орасидан ҳам шу илм даргоҳида ижодлари кенг тарғиб этилган Абдулла Орипов, Ойдин Ҳожи-ева, Худойберди Тўхтабоев, Мирпўлат Мир-

Маърифат маскани

зо, Қутлибека Раҳимбоева, Омонулла Мадаев сингари номдор адиблар чиқишини чин дилдан орзу қиламан. Негаки, ҳозирги кунда истиклол фарзандлари учун Юртбошимиз раҳнамолигида кўрсатилган эътибор ва ғамхўрликлар, уларнинг келажакда илмий, маърифатли ва, ўз навбатида, бахтли бўлмоқлари йўлида яратиб берилаётган шарт-шароитлар ҳақида ҳар қанча тўлқинланиб сўзласак кам. Ҳамма нарсани энди ёшларимизнинг бундай имкониятлардан унутили фойдаланишларига боғлиқ.

Шу ўринда ўзим хизмат қилаётган Тошкент давлат техника университети қошидаги Чилонзор академик лицейи фаолиятига тўхталадиган бўлсам, бу ерда учта йўналиш бўйича 720 нафар ўқувчи тахсил олмақда. Уларга эллик нафар малакали устозлар турли фанлардан сабоқ бериб келишяпти. Кўпичина устоз ва шогирдлар даврасида кечадиган ўзаро мулоқотларда лицейимиз директори Махфуза Мурод-

ли жабҳаларда ўзлигини намойён этишга интилаётган шогирдларимиздан айримларини тилга олиб ўтишни лозим деб биламан. «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати фаолларидан Анвар Аббосов, Фаррух Ўроқов, Шерзод Холназаров, Жаҳоҳир Акмалов, спортнинг кикбоксинг тури бўйича муваффақиятлар қозонаётган Диана Қўзиева, ўтган йили таэквондо бўйича Германияда

Нихола опа билан кечган қисқагина мулоқотимиз давомида сездикки, минг бора эшитгандан кўра бир марта кўрган афзал, деганларидек, ҳар жабҳада фа-

Биз бугун Тошкент вилоятининг Бўка туманида ўзларининг фидойи меҳнатлари билан юртимиз тараққиёти, халқимизнинг турмуш фаровонлигини юксалтириш, шунингдек, халқ таълими, тиббиёт каби соҳаларда самарали фаолиятлари билан бошқаларга ўрнак бўлаётган инсонлар ҳақида мухтасаргина сўз юритмоқчимиз.

ан. Асосийси, 2010-2011 уқув йиллари битирувчиларидан 119 нафарини ишга жойлаштириш бўйича қорхона ва ташкилотлар билан уқ томонлама шартномалар имзоланди. Мен бу рақамларни бежиз келтирмайман. Нега десангиз, очиги, ўғил болаларимиз йўриги бошқа, лекин қизларимиз эртага бир оилани гуллатиши, саранжом-саришталик борасида ҳам бошқаларга ўрناк бўлиши лозим. Шунинг учун ҳам қизларимизнинг таълим-тарбияси, одоб-ахлоқида алоҳида эътибор қаратишимиз. Уларнинг касб-хунар эгаллашиш кун тартибидagi асосий масала

Бўка тумани хотин-қизларининг ҳаётий шиорига айланган

Туман марказида жойлашган
маиший хизмат кўрсатиш касб-

— Коллежимизда 34 та умумтаълим ва касбий фандан, спортнинг 8 та туридан олиб борилаётган тўғаракларга 612 нафар ўқувчи фаол қатнашмоқда, — дейди коллеж хузуридаги "Ка-

бўлса, уларнинг ҳам ярмидан кўпини аёллар ташкил этар экан.

Эслайлик, бир замонлар
қишлоқ хўжалиги соҳаси-

— Коллежимизда молия, банк иши, тивувчилик, бошланғич таълим, ҳуқуқшунослик ва бошқа йўналишлар бўйича таълим олаётган ўқувчиларимизга 54 нафар малакали мураббий ва муҳандис-педагоглар, 16 нафар олий ва ўрта махсус ишлаб чиқариш таълим усталари устозлик қилишяпти. Шунингдек, бу ерда умумтаълим фанларини ўқитиш, таълим сифати самарадорлигини ошириш учун дарсликларни янги педагогик технологиялар ҳамда техник воситалар ёрдамида ўзлаштиришга ҳиддий эътибор қаратилмоқда. Фан хоналаримиз лингафон, лаборатория жиҳозлари, замонавий компьютерлар билан тўлиқ жиҳозлан-

Мўтабар опа ўкув масканида ёшларга чин маънадо устозлик қилаётган Гулбаҳор Жўраева, Машхура Абдугафорова, Ҳамида Норматова, Муборак Бўтаева сингари таҳрибали мураббийларнинг номиларини ҳам дафтаримизга қайд этиб қўйишимизни сўради ва қўшиб қўйди: "Бу даргоҳда хизмат қилаётган хотин-қизларимизнинг барчаси ҳам ўз оиласида, ҳам жамиятда энг фаоллардан, десам хато бўлмайди"...

Drager" ва "CDP", "Линомат", "Боброва" сингари замонавий аппаратлар билан жиҳозланган шифо масканида ўтган йиллар давомида аёллар ва болалар соғлигини мустаҳкамлаш бўйича олиб борилаётган лойиҳаларнинг самарали кечаётганини алоҳида таъкидлаб, бугунги кунда мавжуд қишлоқ врачлик пунктларининг деярли барчаси "Саломатлик лойиҳалари асосида жиҳозлангани, энг аввало, аҳолининг, жумладан, оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилишда катта самара бериётганини қувонч билан қайд этди.

— Дехқончилик қонимизда бор. Ота-боболарим ҳам азалдан ер билан тиллашиб келган, — дейди Манзура опа кенг далаларга ишора қилиб. — Ўтган

йиллар давомида рости́ни айта-сам, анча синовлардан ўтдик. Нега десангиз, фермерчилик дегани ошон иш эмас, ерни олиб қўйиб, қараб ўтирган билан иш бўлмайди. Қишлоқ ҳўжалиги мураккаб соҳа. Айниқса, ҳар бир йилнинг ўзига яраша машаққатлари бор. Деҳқон ҳар қандай синовга тайёр туриши керак. Шунинг учун оила аъзоларим — турмуш ўртоғим Рустам Жўраев, ўғилларим Улуғбек, Азамат ва ҳўжалигимизнинг 25 нафар фидойи, меҳнаткаш аъзолари би-

Бўалик фермер Манзура-хон Эшбоева Катта Равот маҳал-ласида бугунги кунда икки минг-дан ортик аҳоли ашاعتганини айтarkan, улар орасида хунар-мадд, касаначи, тадбиркор, хул-лас, ўнлаб соҳалар билан маш-гул бўлганларни, шунингдек, йилнинг түрт фаслида ҳам ўзи-нинг бир парча ховлисида деҳ-қончиллик қилиб, миллион-мил-лион сўмлаб даромад топаётган-ларни ҳам бирма-бир санаб ўтди. "Биласизми, бизнинг ма-ҳалламиз туманда олий маълум-тилар сони бўйича ҳам бири-нчи ўринда туради. Яна бир сирни айтимиз сизга, ёши улуг дуоугй кескалар ҳам бу гўшдада қўп. Яхшиши, юринг 90 ёшли бир онахонимиз бор, қўриб қай-тамиз", дея Зулфия момонинг хузурига чорлади.

“Зийли оила” деб таъриф-
ланадиган Хайитбоевлар хона-
дон кўрғига айланган онахон
бўқалик аёллар ҳақида мақол
эъзаётганимизни эъшитиб, боши
кўкка етди, кесаларга хос
охандга “Қадамларингга ҳаса-
нот, шундай ёруғ, дориломон
кунларни кўриш ота-бувалари-
мизнинг тушларигаям кирмаган.
Айниқса, хозирги замондаги
тўқчилик, фаровонлик, тўқинчи-
лики кадрлар керак”, дея
жўшиб сўзлай кетди. Ўзлари-
нинг айтишларича, оғир пайт-
ларда бир этак фарзандларнинг
тарбиялаб, ўқитиб, уйли-жоили
қилиш осон кечмаган. Ҳозирги
кунда қирқ нафар невара, ўтти

нафар чевараси бу мунис ва меҳрибон онахонинг атрофида парвона. Ҳамроҳларимиздан бири Шохиста Очлиованинг изоҳ беришича, шу маҳаллада қизлар ёки йигитлар унаштирилса, тўғри Зулфия момонинг ҳузурига келишиб, кўрпа-тўшакларини бичириб кетишар экан. Тўй-матроҳаларга ҳам ўзлари бош-қош бўлarkan.

Яратувчанлик, ташаббускорлик ва, энг муҳими, аҳиллик ва меҳнатсеварлик бобода ўзига хос анъаналар ва тажрибаларига бўлаклик хотин-қизлар ҳақида ҳар қанча ёзсак кам. Яратгандан юртимизга тинчлик ва осейишталик, халқимизга эсатани соғлик, бағрикенглик ва тўқинчиликини сураб дуо қилатган Зулфияҳон аямизнинг самимий ниятлари ҳаммамизга йўлдош бўлишини чин дилдан истаб баробарида, Ўртабшамиз таъбири билан айтганда, “аёлни улуғламоқ — оилани, Ватани, ҳаётни улуғламоқ” ҳаммамиз учун ҳам қарз, ҳам фарз эканини яна бир бор таъкидлашни истардик.

Нигора ЎРАЛОВА,
Тошкент вилояти.

— Устоzu шогирдлик, мезбону меҳмонлик одоби... Марям опа, айтинг-чи, муҳаббат одобиям бўладими? Ахир, бу туйғу ташриф буюрган қалбларда гоҳ баҳор, гоҳ изғирин... Муатбар еллар бирдан довуларга айланади... "Айтсам тилим, айтмасам дилим куяди" деган гап ҳам бир ошиги бечоранинг иқрори бўлса, ажабмас.

— Муҳаббат одоби бор, албатта! Бўлиши керак. Китобий гапларни қўя турайлик-да, ҳаётий мисоллар билан гапирай. Менинг бутун ҳаётим санъат ва маълуму машҳур Муқимий номидаги мукалли драмат театри билан боғланган. Биз ёш актриса сифатида бу даргоҳга келганимизда Ўзбекистон халқ артисти Лутфиҳон ая Саримсоқова билан ёнма-ён ишлаш назиб этган. Аянинг турмуш ўртоқлари Тоҳизода ака ҳам Андижон театрида режиссёр бўлган. Улар битта мактабда ўқиган, ҳаваскорлик тўғрисида бирга роль ўйнашган. Бу икки инсон муносабатларини муҳаббатнинг, инсонийликнинг юксак намунаси десам, муболага бўлмайди. Бир-бирларини севиб, ардоқлаб, авайлашарди, ўзаро муомалаларда бирор марта овозларини кўтарганларини кўрмаганмиз. Тоҳизода ака аяни ҳам оила бекаси, ҳам ўз соҳасида шуҳрат қозонган инсон сифатида эъзозларди. Биркам дунё, деганларидек, тақдир уларни фарзандсизлик билини сидади. Аммо ҳайрон қолдирган томони шунки, эру хотин бир-

билан боғлиқ. Мен бутун ҳаётим давомида ўз ички сирларимни бошқаларга айтишни сира истамаганман. Шоир Ҳоди Тоқтош жуда топиб айтган: "Муҳаббат — ул эски нарсас, уни ҳар бир қалб янгилайди". Бунинг учун бошқаларнинг муҳокамаси, аралашуви, гап-сўзлари шарт эмас. Ҳазрат Алишер Навоийнинг "Ҳайрат ул-аброр" дostonида шундай ҳикоят бор: малика саройдаги йигитлардан бирини севиб қолибди. Бундан қанизақлари ҳам хабар топган, боғдаги гулзорга йигитни чақирдишди-да, маликани у билан ёлғиз қолдиришди. Шунда йигит маликага яқинлашмоқчи бўлибди-ю, бир-

Марям ИХТИЁРОВА,
Ўзбекистон халқ артисти:

МУҲАББАТ ОДОБИ БИЛАН ГЎЗАЛ

бирларига "аяси", "дадаси" деб мурожаат қилишарди. Кейин қиз асраб олишди, набиралари Муассар умрларини охиригача уларнинг дуосини олди.

Муҳаббатнинг одоби мана шунақа муносабатларда кўринса керак-да. Рамзий қўлиб айтганда, муҳаббат мисоли норасида гўдак каби дунёга келаркан. Лекин фарқи шундаки, ёш қалб бу туйғунинг нималигини ҳам бирданига англаши қийин. Капалакларга қўшилиб учгинг, қир-адирларда юргунг, дунёга ҳар солгин келади, чунки у бамисли ҳали очилмаган кутлак. Уни боғбондек парваришлаб, авайлаб, сизлаб, кўнглига йўл топиб олиш бу — муҳаббат одоби.

— Замонлар ўзгаргани сайин урф-одатлар ҳам янгиланиши табиий. Ёши катта одамларнинг муҳаббат мавзусидаги ҳинд фильмларини кўзда ёш билан томоша қилишлари... бугун кўпчилик ёшларнинг кулгусини кўришлари. Муҳаббат изҳорларидаям тенгхуқуқлик...

— Албатта, бундай ўзгаришларда ёшлар шундоқ кўл узатса етадиган Фарб кинолари интернет тармоғининг "ҳисса"си катта. Масалая бошқа томондан ёндашмоқчиман. Кейинги пайтлар ривожланган мамлакатларда оила инкирозга юз тутиб, ахлоқий бузуқликлар йилдан-йилга газак олиб, одамлар янги-янги дарди бедаво кўргуликларнинг қурбонига айланаётгани, гўдаклар тузалмас касалликлар билан туғилаётгани ҳам сир эмас. Бундай касофатлар, умуминсоний муаммоларнинг илдири бешарм, баҳаё, беодоб кўнглихушликларга, қўштирок ичидаги "севиш-севилиш"га бориб тақалади. Минг-минг йиллик қадрият деймизми, азалий анъаналар илдири бўладими, барибир яна ишонч билан айтмакки, ўзбек қизларида ҳаё, андиша, қизлик иффи, қадар-қиммати баян бўлиши керак. Шу ўринда шоир Чўлпоннинг ушбу ўлмас сатрлари ёдимга тушди:

Сочилган сочингдек сочилса сиринг,
Анор юзларингни кимга тутасан?

Чин ошиқ қалб ўз севгиси ва севгилиснинг ўзгаларга дoston бўлишини, бошқалар олдида дастурхон қилиб ёзилишини истамайди. Шундан англаш мумкинки, муҳаббат одоби инсон табиати

дан кайфияти ўзгариб, орқага сурилибди. Йигит бу хатти-ҳаракатини наргис гулининг нигоҳи уларга тушиб тургани, шунинг учун беодоблик қила олмаслиги билан изоҳланган экан.

Муҳаббат одобини сақлаш бу — ёш йигит ёки қизнинг ўз қадар-қимматини сақлаши дегани. Биринчи муҳаббат ҳаяжонлари, изтиробларини биз ҳам бошдан кечирганимиз. Ўша одамни узоқдан бир кўришнинг ўзи бахт эди. Юзма-юз келиб қолсак, тил танглайга ёпишиб, оёқлар чалқашиб, сиримиз фош бўлиб қолишдан қўрқардик. Кундалик дафтарларимга: "Ҳеч кимнинг ҳаёли етмаган жойда Мен сени соғиниб яшайман фақат" каби мисралар ўшанда тушган.

— Марям опа, энди... "Билмайин босдим тикани, тортадурман дардини, билганимда босмас эрдим, тортмас эрдим жабрини", деганларидек, қаттиқ севишган, не-не орзу-умидлар билан бир ёстиққа бош қўйганларнинг ҳам ҳаёт йўллари айрилиб кетди баъзида. Бу бахтсизлик етмагандек, кейин бир-бирларига ошкор тазнаю маломат, ҳақорат, айблов ёғдириб юришади. Ўртада эса фарзандлар...

— Энг аввало, инсонийлик одоби, бурчи нуктаи назаридан ўзаро ҳурматни сақлаш керак. Гурунгимиз бахонасида кўнглимда оғриқ бўлиб келган бир гапни айтмоқчиман. Болалар ота-оналаридан доим яхшилик кутадилар, улар билан бирга бахтли яшашни хошлайдилар. Фарзанднинг қалби изтироб чекишга, отаси ёки онасидан ажралиб яшашга чидаши қийин. Аксарият ажралиб кетаётган эру хотинлар ёки улардан биттаси бу ҳақда умуман ўйламайди ҳам. Бу ҳам етмаганидек, узоқдан туриб бир-бирларига тош отсалар, ўзларини беҳурмат қилсалар, нафақат инсонийлик, эру хотинлик, балки оталик, оналик одобини ҳам оёқости қиладилар-ку! Мен ҳаммани битта қолип билан ўлчамоқчи эмасман. Буни ҳаёт дейдилар, тўрт деворнинг ичида нима гап, нима сўз бўлганини ёлғиз Аллоҳ ва уларнинг ўзлари билади. Ажралишгандан кейин болаларига: "Турмушда шундай ҳам бўлиши мумкин, лекин сенинг отанг (ёки онанг) жуда яхши инсон. Унинг ҳурматини жойига қўйишнинг керак", деб уқтирадиган аёл, эркаклар ҳам

оз эмас. Аммо ўзини айбсиз кўрсатиш учун оилавий бахтсизликка иккинчи томонни сабабчи қилиб юрадиганларнинг гаплари болалари дилига ўқ бўлиб қадалади. Чунки истаийсизми-истамайсизми, бола учун ота — битта, она — битта. Уларнинг севгиси, меҳрига йўғрилиб фарзанд дунёга келган. Ажралишганлар ўғил-қизларининг келажакини ўйлаб ҳам бир-бирларининг номига доғ туширмасликлари шарт. Чунки вақти келиб болалар "Бу — фалончининг боласи. У ҳақда ўз эри(ёки хотини)дан мана бунақа гапларни эшитганман. Шундай одамнинг тарбиясини кўрган кишига ишониб бўладими?" каби маломатларга қолмасинлар.

— Севган қалб шеърга, қўшиққа ошно бўлади. Сиз санъаткорсиз, ажойиб овозингиз бор. Мукалли драмаларда ижро этган арияларингизнинг ҳар бирини ажойиб мукалли асар деса ҳам бўлади. Замонавий психология фани инсоннинг онгида тақдорланаверган ҳар қандай гап, фикр унинг руҳига, ҳаётига таъсир этмай қолмаслигини ҳаётий мисоллар билан таъкидламоқда. Бугунги кунда аёл қўшиқчилар ҳам "Сен фақат меники бўл", "Сени ҳеч кимга бермайман", "Ундан нима кам?" деб баралла қуйлашяпти. Бу одобсиз қўшиқлар тажрибасиз ёшларга ўрнак бўлиб қолмасмикин?

— Тўғри айтасиз. Саҳна — муқаддас даргоҳ. Ундан эл қалбига эзгулик, гўзаллиқни сингдириш, умуминсоний фазилатлар ва қадриятларни тарғиб этиш мақсадида фойдаланиш керак. Ишқ шартидан эмас сирри

муҳаббат бўлса фош,
Кўрқаман кўздан сиршишимни
равон айлай десам...

Мана шу каби мазмунан чуқур, теран, миллатимизнинг руҳиятига мос шеърларга муносиб қуйлар басталанса, ўлмас қўшиқлар, ашулалар дунёга келади. От айлиниб қозғини топибди, деганларидек, сийка "ўлдим-қўйдим" деган "қўшиқ"ларни замонлар элаб ташлайди. Лекин сиз айтганингиздек, улар айрим ёшларнинг онига таъсир этиши мумкин. Савол туғилди: кимларга? Эътиқоди суст, ота-онаси эътиборсиз бўлган ёки оилада беодобликни қўриб ўсган, китобдан — адабиётдан йироқ ўғил-қизлар бундай енгил-елли "қўшиқ"ларга эргашиши осон.

Шу ўринда ёш санъаткорларга бир гапни айтишни хошлардим. Биз ёшлигимизда бунақа беҳаё қўшиқларни қуйлашдан улардик, устозларимиз шу жиҳатларни ҳам қаттиқ назорат қилишарди. Ватан, баҳор, ёшлик ҳақида ёниб, муҳаббат билан қуйлардик...

— Кексалар бугунги ёшлар билан олиши, хунар эгаллаши, орзу-ниятларига етиши учун яратилган шарт-шароитлар, имкониятларни қўриб, кўзда ёш билан "Замонимизга қўз тегмасин" деб дуо қилишади. Шундай пайтда... баъзан асрлар давомида қалбларини ҳаяжонлантириб, нурлантириб келган муҳаббатнинг "замонавийлашиб", "бети қотиб" бораётгани ҳақида ўйлайсан. Балки биз, ёши катталар даврдан орқада қоляемизми? Ёшларни тушуниш керакмикин, деган ҳаёлга ҳам борасан гоҳ...

— Ҳар қандай ишнинг оқибати қараб ҳулоса чиқарган яхши. Мен юқорида айрим Фарб мамлакатларида йигит ва қизларнинг шунчаки кўнглихушлиги воситасига айланган (муҳаббат эмас асло!) муносабатларнинг фожиали натижалари ҳақида бежиз эсламадим. Оила — жамиятнинг, Ватанимизнинг бебаҳо бойлиги. Келажакимиз билан боғлиқ барча яхши ниятларнинг илдири ОИЛА деб аталган муқаддас кўрғондан сув ичади. Ўзаро ҳурмат, одоб-ахлоқ, муҳаббатга садоқат, ҳалоллик асосига қурилган хонадонларда улғайган йигит-қизлар Ўзбекистонимизнинг тарақиётини белгилайди. Мен ҳар бир инсон умрининг бойлиги, чиройи гўзал ва фазилатли муҳаббат бўлиб қолишини тилайман.

"Оила ва жамият" муҳбири
Муҳтарама УЛУҒОВА
суҳбатлашди.

ТЎТИЁ — ҳозирги тилимизда ўзимиз учун азиз бўлган нарсага нисбатан «қўзларимга тўтиё қиламан» деган иборани ишлатамиз. Бу сўзнинг асл мазмунини қуйидагича: қадимда мис зангиндан пайдо бўлган кристалл тўтиё деб аталган ва ўша замонларда кўз оғриғига қарши, кўзни равшан қилиш учун ундан фойдаланишган.

Юрт қадрини билганлар тупроғини кўзга тўтиё қиладилар.

Газетадан

ЧОЛ — тилимизда бу сўз «қария», «мўйсафид» маъносини англатади. «Ўзбек тилининг этимологик лугати»да изоҳланишича, қадимда «чол» сўзи «чал» шаклида талаффуз қилиниб, бу сўзнинг туб илдири «ок-кулранг» деган маънони билдирган. Кейинчалик бу белги кишига нисбатан кўчирилиб, «сочи ок» мазмунини англата бошлаган. Демак, «қария» маъносидидаги «чол» сўзининг туб илдири «ок-кулранг» бўлиб, у соч-соқоли оқарган киши маъносини ифода қилади.

Бояги оғоч ва бордонлар орқасидан бир чол арава миниб чиқди.

Абдулла Қаҳҳор

ТОШҚИН — сув тошқини маъносидидаги «ташқин» сўзининг туб илдири унинг шаклидан кўриниб турибди. Тилимизда «ташқари, ташқи, таш» деган сўзлар тез-тез ишлатилади. «Ташқари» сўзининг қадимда «ташқин» деган шакли туркий тилларда мавжуд бўган. Кўрпимизки, «тошқин» сўзи «қирғоқдан ташқарига чиқиш» деган маънони англатади. Аслида «таш» сўзи «ташқи, ташқари, тошқин» сўзларига ва «тош» феълига асос бўлган. Шунингдек, баъзан «ташқин» сўзи одамни сифатлаш учун қўлланилиб «файритабий, гаройиб» деган маънони ҳам англатган.

ЖАБДУҚ — тилимизда «эгар-жабдуқ» деган бирикма ишлатилади. «Эгар» сўзининг маъносини яхши биламиз, бироқ бу сўзга «жабдуқ» сўзининг қўшилиб келиши изоҳга муҳтож. «Ўзбек тилининг этимологик лугати»да изоҳланишича, «жабдуқ» сўзи «жихозла», «ҳозирла» деган маъноларни билдиради. Демак, «эгар-жабдуқ» бирикмаси эгар ва бошқа от абзаллари маъносини англатиб, отни минишга тайёрлаш ҳолатига нисбатан айтилади.

Холмирза ака отга жабдуқлар олиш, аравага темир қоктириш учун шаҳарга тушиб кетди.

Абдулла Қодирий

Жабдуқ урдириб берсам, ўзлари миниб кетсалар, — деди ҳокимга мингбоши.

Мирзақалон Исмоилий.

ТУРЛАН — қадимда тилимизда «тур» сўзи «ранг» деган маънони англатган. Демак, «турли» сўзи рангли дегани. «Турланиш» эса, хилма-хил рангларда кўриниш маъносини ифода қилади. Одамга нисбатан «турланиш» сифатини қўлланилишида салбий ишора бор, чунки, турмуш йўқ, қатъиятсиз, вазиятга қараб ўзгараверадиган кишиларга қарата «кўп турланадиган одам» ибораси ишлатилади.

Хилма-хил чечаклар билан қопланган дала турланиб кўринади.

Газетадан

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

**Нима учун баъзилар 40-50 ёшда эркаклик ме-
нопауза асоратларини ҳис қилади, бошқалари 70
ёшда ҳам бундай ҳасталикларга чалинмайди?**

**Алишер Жўраев,
Гулистон шаҳри.**

Имкониятни бой берманг

Бунинг сабаби организмда тестестерон гормони миқдори-нинг камайишидир. Биз айнан ана шу тестестерон гормони эвазига ҳаётга келамиз. У ҳам эркакларда, ҳам аёлларда жинсий хоҳишни бошқаради, яъни жинсий сифат бўлмиш ус-тунлик, жўшқинлик, куч, ўзига ишонч, тана шакли, терини тук билан қоплашиш даражаси ва ҳатто хид (фе-рамонлар) ишлаб чиқиши-ни ҳам амалга оширади. У уруғ ишлаб чиқиши ва эр-каклик қуввати (потенция)-ни бошқаради ва ҳомила пайдо бўлишида етакчи ўрин тутади. Сизу бизнинг ҳаёт (оилада, жамиятда ва ҳ.к.) омадсиз ёки голиб бўлиши-мизда асосий омил ҳисоблана-ди. Тестестерон миямизни, фикрлаш тарзимизни, қувватла-ниш даражамизни шакллантира-ди. Бир сўз билан айтганда, у бизнинг жинсий ва муомала ах-лоқимизни бошқаради.

Ҳаётни плайнер билан со-лиштириш мумкин: 20 ёшда ту-ма жисмоний ва ақлий қобили-ятларимиз ўзининг энг юқори чўққисига етати, яъни тестесте-рон ёки эстроген гормонлари захираси билан тўла таъминла-нади. Бироқ ҳаёт оқими бўйлаб

пастга қараб сирпаниб тушиши-миз организмдаги гормонларни

СОҒЛИГИНГ – БОЙЛИГИНГ

қандай мувозанатлашишига бо-лиқ бўлади.

Мисол учун, стресс гормон-лари — адреналин, норадрена-лин ва кортизол каби гормон-лар мавжуд бўлиб, улар орга-низмнинг емирилишини, сарф-ланадиган энергия миқдорини оширади, яъни катаболик (буз-ғунчи) таъсир кўрсатади. Тесте-стерон ва эстроген эса уларни акси бўлиб, организмга анабо-лик (яратувчи) таъсир кўрсатади. Шунинг учун баъзи бир инсон-лар ўқдай пастликка учиб, тез ёниб тугайди, баъзилар эса се-

кинлик билан 80 ва ҳатто 100 ёшда ҳам ўз фаолиятини тўхтат-майди.

Инсониятнинг қарши жараё-нига таъсир этиш имконияти қадим замонлардан бери олим-ларни ўйлантириб келган. Бу соҳага тегишли бўлган ҳар қан-дай муаммо юқоридаги каби са-волларни ўртага ташлайверади. Қариликнинг келиши шубҳасиз. Инсон ҳамиша мўъжиза рўй бе-ришига умид қилади, бу мўъжи-за эса доимий ёшлик куч-қувва-тини, жўшқинлигини асраб қолишдир.

Андропазанинг клиник бел-гилари турли хил ва бир-би-рига ўхшамаган бўлади. Шунинг

учун ҳар доим ташхис вақ-тида тестестерон танқисли-гини аниқлаб бўлмайди. Андропазуга йўлққан бе-морлар кўпичина терапевт ва невропатологга мурожаат этишади. Гормонал мувоза-натнинг ўзгаришини аниқ-лаш учун бемор клиник ва биохимик текширувдан ўтиши керак. Бунинг учун соат 7 ва 11 оралиғида ве-ноз қон олинади. Бу қонда тестестерон миқдорининг камайишини аниқлаш мум-кин. Қондаги тестестерон иму-нофермент (ИФА) таҳлил усули билан аниқланади.

Ҳозирги вақтда тестестерон камайгани аниқланганидан сўнг уни мувозанатга келтириш усул-лари мавжуд, бу эса узоқ йил-лар давомида эркакларнинг ёш, фаол ва хушчақчақ бўлиб қоли-шини таъминлайди.

**Баҳодир РАХМАТУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар 1-клиник
шифохонаси урологи,
тиббийёт фанлари номзоди,
"Umid va ishonch" тиббийёт
маркази раҳбари.**

«NORBEKOV SOG'LOMLASHTIRISH MASKANI»

Сизларни соғломлаштириш курсларига таклиф этади!

Агар Сиз истасангиз, дардингиздан ўзингиз халос бўлишингиз мумкин. Бу йўлда биз Сиз-га ёрдам берамиз. Бунинг учун Сиздан фақат хоҳиш, ҳаракат, ишонч ва озгина меҳнат талаб қилинади. Марказимизда академик Мирзақарим

Норбеков услуги бўйича ҳеч қандай дори-дармон-сиз, ташқи таъсирларсиз 10 кун мобайнида турли хил машқлар ёрдамида инсоннинг ички ҳимоя кучлари ишга солиниб, кўплаб дардлардан фориғ бўлишингизга муаммалашилади.

Жумладан: кўз касалликлари, астигматизм, узоқ ва яқинни кўра олмаслик, катаракта, қон томирлар варикози, қон босими ошиши, остеохондроз, юрак-қон томирлари ҳасталиги, кўз ва қўлоқ нерви невритлари, ички аъзо ҳасталиқлари, ошқозон-ичак ҳасталиги, ўпка-нафас олиш системасидаги муаммолар, модда алмашинуви, умуртқа поғонаси, гинекологик, урологик, аллергия тери ҳасталиқлари, астма, простатит, гипертония, экзема ва бошқа касалликлар. Бун-дан ташқари, соғлигингизни тиклабгина қолмай, турли хилдаги офриклар, руҳий тушқунлик, уйқусизлик, асабийлашиш ҳолатла-ри, оилавий ва атрофингиздагилар билан бўладиган муаммолар-ни бартараф этишингизга ёрдам берилади. Академик Мирзақарим Норбековнинг соғломлаштириш услуги фойдали, шу билан бир-га, оддий ва самарали. Бу услулнинг асосини Шарқ файласуфлари-нинг мумтоз аъёнлари ва қадим китобларда тасвирланган, йил-лар синовидан ўтиб келган соғломлаштириш усуллари ташқил қилади. Бу усулдан марказимизда ёшидан қатъи назар, барча фуқаролар фойдаланиши мумкин.

**Таништирув кўни 10 май соат 9⁰⁰да.
14 май соат 13⁰⁰да.**

Манзилимиз:

Биринчи кун кириш бепул

Тошкент шаҳри,

Чўпон ота кўчаси, 23-«а» уй.

Гувоҳнома № 000162.

Мўлжал: метронинг М.Улугбек бекати,

9 қаватли сарик бинонинг орқасидаги 2 қаватли бинода.

Маълумот учун телефонлар: (8 371) 276-44-59; 276-28-89
www.norbekov.uz e-mail: madadi-sino@mail.ru

ЎРГАТАМИЗ, ТИКАМИЗ

Олий даражада турк каталоги бўйича сон-саноксиз мураккаб, эксклюзив Франкия, Италия, Рим пардалари, балдахин, покрывал сирларини тўлиғича технология амалиёти билан ўргатамиз, си-фатли тикамиз.

Тел: 338-02-00,
751-84-44.

Манзил: Чорсу бозорида
«Гули» пардалар салони

1000 дан ортиқ элита пардаларини профессионал даражада тикамиз, ўрга-тамиз. Буюртма оламиз. Юқори кафолат-ланган. Терминал бор.

Телефон: 344-69-19,
225-90-11.

«ЎКТАМХОН-НУР» ЎҚУВ МАРКАЗИ

қуйидаги ўқув курсларга таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шими, тлаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой, 4 ой ўқуш.
Ҳамшира (тезкор) — 3 ой (амалиёти билан).
Тиббий массаж — 2 ой. Нуктали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйғурча, Европа таом ва салатлар — 1 ой.
Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.
Педикюр, маникюр — 1 ой.
Сартарошлик — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмақлари ва махияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш 1 ой,
Элита парда ва чойшаблар тикиш олий кур-си — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Каштачилик — 3 ой (машинада вшыивка).
Тикувчилик — 2 ой.
Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.

Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул яшаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой.
Интернет — 1 ой.

**Барчаси амалиёти билан
Етоқхона мавжуд.
Ўқиниш тугатганларга
ДИПЛОМ берилади.**

Манзил: Тошкент шаҳри Юнусо-бод тумани 3-мавзе 1-уй
31-хона. Мўлжал: Юнусобод дехкон бозори бош томони орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72
(18⁰⁰), 225-97-93 18⁰⁰ дан

22⁰⁰ гача.
Филал
Манзил: Ҳамза тумани Фаргона йўли кўчаси, Қўйлик, 4-уй
40-хона. Мўлжал: Қўйлик киния бозори. Тел: (8371) 295-97-82
+99897 785-90-30 (қундузи)

«ZENN-SHANS»

ИЛМИЙ ЎҚУВ
МАРКАЗИ

Абитуриентларни олий ўқув юртларига ўқишга кириш учун қуйидаги фанлар бўйича тайёрлайди: кимё, биология, она тили ва адабиёт, математика, физика, инглиз тили, тарих, рус, немис тили. **Машгулотларни фан докторлари, фан номзодлари ва дарсчилик мўлаҳифлари олиб боради.**

Марказ дарсларининг юқори даражаси сифатида қафолат беради.

Назарий ва амалий машгулотлар махсус чуқурлаштирилган дастурлар асосида ҳамда «Ахборотнома»-лар, имтиҳон вариантлари бўйича ўтказилади. Ҳар бир фан ҳафтаига 3 марта 2 соатдан дарс жадвалига киритилади. Марказдан барча зарур дарслик ва ахборотномаларни сотиб олиш мумкин.

Машгулотлар сентябрь ойидан бошлаб 1 августгача 11 ой давом этади. Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Охириги беш йилликда абитуриентларимиз 85-90% ўқишга қабул қилиндилар.

Натижалар билан марказда танишиш мумкин. Шунингдек, ушбу илмий ўқув марказида рус ва инглиз тилини ўрганиш курслари ҳам бор.

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри Юнусобод тумани 2-мавзе 14-а уй (9 қаватли бинонинг 1-қавати).
Мўлжал: «Универсам» бекати, «Юнусобод» бозори қаршисида, «Ўктамбанк» ёнида.
ТЕЛЕФОНЛАР: 8(371) 221-35-56, 221-86-09.

Мухтарама Майрам ШАРОПОВА!

1 май — та-валлуд кунингиз муборак бўлсин! Сизни кўпчилик дилбар ва назо-катли шоира, адиба сифатида яхши билади. Яна бир хайрли жиҳати, сиз як-кабоғлик бир гуруҳ ижодкор-ларни, адабиётимиз муҳибларини ҳамиша илҳомлантириб, чин маънода улуг адабиётимизга бўлган меҳр-му-ҳаббатларини юксалтиришда ҳам та-шаббускорсиз. Ниятимиз — ҳамиша қаламингиз ўткир, сўзингиз кескир бўлсин!

Сизга бир дунё таъзим ва эҳтиром-лар ила похталик ижодкор дўстла-рингиз номидан

**Меҳринисо Курбонова,
Озода Бекмуродова,
Адиба Умирова.**

27 апрель — бизнинг

оиламиз учун қутлуг кун яъни кўзимиз қораси, юра-гимиз малҳами фарзанди-миз Жавҳарбекнинг тавал-луд кун. Ўзининг ўн бир-инчи баҳорини қаршила-ётган ўғлимизнинг бахти бутун, толеи баланд, умр йўллари нурли бўлмоғини тилаймиз.

**Самимий ниятлар ила
ЖАЛИЛОВлар оиласи.**

ёр бўлмоғини тилаймиз.

**Эҳтиром билан Зойир ЖўРАЕВ оиласи,
Тошкент шаҳри Ҳамза тумани.**

Жондай азиз ва му-қаррам набираларимиз Сайфуллоҳ, Фарангизбе-гим ҳамда Жаҳонгирбек-ларни таваллуд кунлари билан чин дилдан таб-риқлаймиз. Уларга Ол-лоҳдан узоқ умр, сихат-саломатлик, бахту саодат

Бир ҳовуф дур

Насиҳатгўйлик билан яхшиликка етишиш қийин, ўрнак кўрсатиш орқали эса осон.

СЕНЕКА

Шундай ғаройиб оталар ҳам борки, улар то умрлари-нинг охиригача фақат фарзандларини ўзларидан безди-риш билангина шуғулланадилар.

Ж. ЛАБРУЙЕР

БЎЛГАН ВОҚЕА

Бадал опа қизининг йўталига аввал-бошда бефарқ бўлди. Ҳар-ҳар замонда:

— Совуқ сувни кўп ичма, томонинг оғрийди, — деб кўйди.

Аёллар пешинга яқин уч корин ёғни жаққилаб (чакки ва туз аралашмаси) кўй терисига ўрадилар-да, уй-уйларига тарқатдилар. Бадал опа супуриш-сидириш ишларини кеч тугатди. Бу орада Ўғилойнинг аҳоли ёмонлашди, ўқикч кучайди. Она бечоранинг ичини ит тирнади.

— Берадиган ҳам, оладиган ҳам худо. Дўхтиринг ким бўлибди. Қушноч қайтаролмади, эшоннинг дуоси таъсирсиз. Фолбинларнинг гапийам сомир-сумир бўлиб қолди. Ўт-ўланларнинг таъсири йўқ. Энди худога сол-да, кут, — деди.

— Армонда қолмайлик. Дўхтирга ҳам бир кўрсатайлик. Балки худо шифо берар, — деди Эшқувват ўтирганларга.

Ҳеч ким ҳеч нарса демеди. Ортиқча гапга ўрин йўқ эди. Эшқувват учиб ўрнидан турди-ю, ташқарига отилди.

...Дўхтир келди. Бехол ётган

Бу гапдан ҳамма пича тинчланди. Ўғилой эртага чопиб келадигандай:

— Хайрият-ей, — деб юборишди.

— Энди, — деди Палина дўхтир, — ҳозир дори ишлатиб бўлмайди. Қизчани қийнаб қўйишимиз мумкин. Пишган лалми қовун топа оласизларми? Шираси зулукни туширади. Қизга дармон ҳам бўлади. Ҳозир бирдан-бир чора — доғланган сариёғни озига томчилатиб томизиб, лаб ва бурун атрофини ёғлаш. Сув ичирманг. Кўркманглар, қизчага ҳеч нарса бўлмай-

зулукни кута бошлади. Ўғилойнинг нафас олиши билинар-билимас эди.

Кўча-кўйда ҳаракат бошланди. Кўй-қўзиларнинг маърашлари турли томондан эшитила бошлади. Қарс этиб очилган эшикдан Бадалой опанинг вуқуди зириллаб кетди. Хаёлидан минг бир нарса ўтди. Ховлиққан эри Эшқувватни кўриб, юраги аянам увийди. "Нахотки?!"

— Келди, югур! — деди эри унга бақириб.

Шошиб қолган Бадалой опа нимагадир қоқилиб кетди. Ўғилойнинг тепасига келганда, бурнидан бармоқнинг бир бўғинча чиқиб турган зулукни кўриб ҳаяжонланди. Баданига қалтироқ кирди. «Охирги имкониётни қўлдан чиқариб қўйсаг-а...

Рўмолининг четидан йиртиб олди-да, бармоқларига ўради ва зулукни қисиб, аста-секинлик билан торта бошлади. Резинкадай чўзилаётган зулукнинг ўрта қисмидан Эшқувват қисиб олди. Чўзилган зулукнинг дум қисми ингичкалашиб борар, ёпишиб олган жойни кўйиб юбортиси келмас эди. Бир пайт зулукнинг сўрувчи қисми узилиб жойида қолди. Бурундан майда зулукчалар бирин-кетин чўзилиб чиқа бошлади.

Бадал опанинг қувончи чексиз эди. "Қизим ўлмайди!" деб бақиргиси келди. Бақира олмади. У бор бўйига гурсиллаб йиқилди. Касал сўрагани келган ҳамсоялар бу ҳолни кўриб шошиб қолишди.

— Сув! Сув келтиринглар! Ўғилой кўзини очди. Унга икки-уч қошиқ чалоб ичирришди. У сўник нигоҳлари билан тева-ракка боқар экан, мажолсиз овозда:

— Онажон! — деди. Қизалоқ ўзига таниш товушни эшитмагач:

— Онам қани? — дея безовталанди.

Турсунбой БОЙМИРОВ,
Кашқадарё вилояти,
Қамаши тумани.

Зулук ютган қиз

Қизининг оқариб кетган юзи, қуруқлашиб қолган лаблари оиладагиларни ҳам нотинч қилди.

— Кўк йўтал бўлса керак, — деди ҳол сўровчилардан бири. — Анчиктош ва кўкнор топиш керак.

Кечга тортди Ўғилойнинг аҳоли аянам ёмонлашди. Бошини кўтаролмай қолди. Гапир-ишдан ҳам тўхтади. Ўғилойнинг ҳолидан овулдагилар ҳам хабардор бўлишди. Энди келиб-кетувларнинг сафи ортди. Барча қизининг аҳолига ачиниб, "Ҳеч гап эмас, худо хоҳласа, тойддай бўлиб кетади", деб кўнглини кўтаришарди.

Ҳафтанинг тўртинчи куни Эшқувват акаси билан гаплашди:

— Ака, Ўғилойни бериб қўядиганга ўхшаймиз. Жони япроқ устидаги томчи сувдай қалқиб-қалқиб турибди. Маросим-паросимга тайёргарлик кўрсакми, дейман.

— Дўхтир ҳар қалай дўхтир... Кўкбўлоқдан Палина дўхтирни олиб кел. Эрта кунни кеч қилма. Чикмаган жондан умид, — деди Шоймардон укасига.

Маслаҳат устига келган мулла Собир:

Ўғилойнинг аҳолига ачинди. Уни обдон тиббий кўриқдан ўтказгач, бурнидан оқиб келаётган қонга бармогини теккизди, пайдо бўлган шиши босиб-босиб кўргач, бошини сарак-сарак қилиб Эшқувватдан сўради:

— Булоқларингда зулук борми? Назаримда, қизчангиз ётиб булоқ сувида ичган. Зулук томоғига ёпишиб олибди. Қонини сўрапты. Бошқа касаллиги йўқ.

ди. Шундай қилинса, зулук икки-уч кунда бурнидан чиқади. Буни маҳаллий табиблар яхши билади.

Ташналик Ўғилойнинг дармонини қуритиб, кўзларини кир-тайтириб қўйди. Умуман саси чиқмас, кўрган киши унинг дармонга киришига ишонмасди. Орадан олти кун ўтди. Тонготар чоғи Бадал опа қизчасининг юзига маънос термулиб ўтирарди. Бир пайт қизининг бурнидан қорамтир қон кела бошлади. Она бечора қўлидаги латта билан қонни артиб, лаб ва бурун тешиги атрофига ёғ суртди. Кўп ўтмай, бурун тешигидан чўзилиб зулук чиқа бошлади. Бадал опа эрини секингина туртиб уйготди. Қизнинг қонини сўриб, чала жон қилган зулукни кўриб, ота шошиб қолди. У бармоқлари билан зулукни қисиб ушламоқчи бўлди. Бироқ зулук яна бурун ичкарисига ёғ суртди. Эрхотин "уф" лаб юборишди. Қизнинг ҳаёт-мамоти қилдай илиниб турган шу дамда зулукнинг яна ташқарига чиқиши гумон бўлиб қолди. Шундай бўлса-да, Бадалой опа худодан шафкат кутиб турарди. Фарзандининг лаб, бурун четларига ёғ суркаб, қонхўр

Ҳуқуқий маърифат ва урф-одатлар

Президентимиз илгари сурган «Мамлакатимизда демократия ислохотларини янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»да таъкидланганидек, «Юртимизда ҳуқуқий давлат асосларини янада такомиллаштириш ва аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш биз учун ҳал қилувчи вазифа бўлиб қолмоқда».

Мамлакатда ҳуқуқий таълим ва маърифатни, ҳуқуқий билимлар тарғиботини янада кенгайтириш ФХДЭ идоралари зиммасидаги асосий вазифалардан бирига айланган. ҚФЙ фаоллари билан ҳамкорликда тадбирлар ташкил этиб, аҳоли орасида қонунларимиз тўғриси-

да, хусусан, оила қонунчилиги бўйича кенг миқёсда тарғибот ва ташвиқот ишларини олиб бораёғимиз. Зеро, оилада дахлдор шундай қонунларимиз борки, уларни ҳар бир фуқаро билиши зарур. Бундан беҳабарлик эса ортиқча оворагарчилик, асаббузарликка, эрхотин ўртасидаги келишмовчиликка, ҳатто оиланинг бузилишига ҳам олиб келиши мумкин.

Баъзи урф-одат ва анъаналаримизга ҳам қонуний ёндашишимиз лозим. Оила қураётган шахс бахтли бўлишни, фарзандлар кўришни ва уларни яхши тарбиялашни ният қилади. Бу эзгу мақсадга эришиш учун ота-она, албатта, ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини билиши ке-

ФХДЭ ҲАЁТИ

рак. Айрим шахслар қонуний никоҳдан ўтиш ҳозирча шарт эмас, кейин бир нима қилармиз деб ўйлаб, элга тўй бериб, йигит ва қизнинг унаштирилганини эълон қилиш билан чекланишади. Ваҳоланки, Оила кодексига биноан фақат ФХДЭ идораларида тузилган никоҳга қонуний ҳисобланади. Эрхотин ҳамда болалар учун ҳуқуқ ва бурчларни келтириб чиқаради. Айни пайтда оилада ҳар иккала шахсга оналик ва оталик мажбуриятларини қонуний юклайди. Диний расм-русумларга биноан ўқилган никоҳ эса ҳуқуқий аҳамиятга эга эмас. Бундай ҳолда «Никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўриқдан ўтиши тўғрисида»ги низомда белгиланган қоидалар четлаб ўтилади.

Эътибор СУЛТОНОВА,
Янгийўл туман 1-сонли
ФХДЭ бўлими мудри.

тариал идора орқали қарз олувчини ёзма равишда хабардор қилади.

Фоиизсиз қарз суммаси қарз олувчи томонидан мuddатидан олдин қайтарилиши мумкин.

Саволга Юнус-обод туман 2-сонли давлат нотариал идораси нотариуси, 3-даражали юрист Мавлуда АБДУЛЛАЕВА
жавоб берди.

САВОЛ-ЖАВОБ

Қарз шартномаси қаерда тасдиқланади?

Уй олди-сотдиси бўйича шартнома айнан ўша мулк жойлашган ҳудуддаги нотариал идорада расмийлаштирилиши керак, деб эшитганман. Мен қарз шартномаси тузмокчи эдим, бунда ҳам юқоридаги тартиб амал қиладими?

Тўланбой Аскарлов,
Риштон тумани.

— Қарз шартномаси тарафларнинг танловига биноан ҳар қандай нотариал идорада тас-

диқланиши мумкин. Бу жараёнда нотариус тарафларнинг ҳақиқий истақларини аниқлаш

БОҚИЙ МЕРОС

Ўзбек нима дейди?

Йўл, сафар машаққатлари, зиёратнинг мушкулликлари борасида:
Йўл азоби — гўр азоби...

Ҳасадгўй, бахил, хасис кимсалар меҳнати самарасизлиги:
Бахилнинг боғи кўкармас...

Қиндик қони томган юртининг муътабарлиги, она Ватаннинг муқаддаслиги борасида:
Ўзга юртда шоҳ бўлгандан кўра ўз юртингда гадо бўл...

Умрнинг ўткинчилиги, қисқалиги, ҳаётнинг ганиматлиги:
Умр — оқар дарё...
Беш кунлик дунё бу!

Ниятни холис қилиш, оғиздан яхши гап чиқармоқ зарурати:
Яхши гапга ҳам, ёмон гапга ҳам фаришталар омин дейди...

Илк муҳаббат, ёшлик кечинмалари хусусида:
Ёшликда берган кўнгил — айрилмас бало бўлур...

Саралаб, танлаб хато қилган аёл-эркакка:
Танлаб-танлаб тозисига йўлиқдим...

Ота-она ё устозга тобе-лик, уларнинг гап-сўзидан чиқмаслик борасида:
Урганингиз ун оши, сўкканингиз сўк оши...

Сохта, омонат, қалбаки одам, нарса-буюм тўғрисида:
Усти ялтироқ, ичи қалтироқ...

Таклиф этилган жойга ташриф, аксига суллоҳлик қилмасликка оид:
Айтилган жойдан қолма, айтилмаган жойга борма!
Айтилмаган кўноқ — йўнилмаган таёқ.

Хуш кўрмаганга тикилавермаслик ҳақида:
Суймаганга суйкалма...

Эски гина-қудуратни эсламаслик, ётган илонинг бошини кўзгаамаслик ҳақида:
Ўтган ишга салавот...

Ҳамиша ўз тадоригини ўзи кўриши, бировга оғирини солмаслик хусусида:
Ўзинг учун ўл етим...

Ўз куч-қувватини тўғри сарфлаш, ҳол-аҳолига қараб тадбир қўллаш хусусида:
Ҳолини билган ҳоримас...

Адолатсизлик, ғайринсонийликка қарши исён-хулоас:
Ҳолвани ҳоким ер, қалтакни етим...

Инсоний оқибат, яхшиликни унутмаслик йўлида:
Бир кун туз ичган жойингга қирқ кун салом бер...

Маҳмуд САТТОР
тайёрлади.

"Мен бу гапларни бир инсонга қилган яхшиликларини миннат қилиш ёки ўзимни бошқалардан устун қўйиб, мақтаниш ниятида ёзмайман. Ҳеч кимга айтолмаган дардларим, изтиробларимни ким биландир бўлишим келгани учун сизларга мурожаат этдим.

Мухаббат деган илоҳий туйғу юрагимга бўйлаганида, бир кун келиб, бошимга қанчалар оғир кунларни тушиши тасаввуримга ҳам сикмасди. Ушанда ўзига тўқ оиланинг ёлғиз қизи эдим. Тўрт акам тўрт томонимдаги кўрғоним эди гўё. Бироқ қайсарликда менга тенг келадики топиламасди. Шунинг учунми, бир оёғи оқсоқ йигитни яхши қўриб, ўламан сатор, шундан бошқасига турмушга чиқмайман, бўлмаса мендан яхшилик кутманлар, деб оёқ тираб турганимда, ҳеч ким қароримни ўзгартира олмаган.

Ушанда қўзимга йигитларнинг султони бўлиб туюлган Рашид ака негадир менинг олдимда ўзини айбдор одамдай тутарди. Бу унинг жисман қусури билан боғлиқ эди. Қандай бўлмасин, эримнинг соғайиб кетиши учун ота-онамни, акаларимни ўз холи-жонига қўймадим. Негаки, келин бўлиб тушган хонадоним қўл учиди кун кўргани сабабли улардан ёрдам сўролмадик.

Рашид аканинг оёғини пойтахтда уч марта операция қилдирдик. Бир неча ойлик даволатишлардан сўнг унда аста-секин ўзгариш сезила бошлади. Бора-бора, оқсоқлиги бутунлай йўқолди. Уша кунни бир умр унутолмайман, суюнганимдан шунақа тўйиб-тўйиб йиғладимки, гўёки дунёда биздан бахтли жуфтлик йўқ эди гўё. Унинг миннатдор нигоҳлари, икки болаимизнинг қувноқ қиликлари оила аталамиш кўрғонимизни янада тўлдирарди.

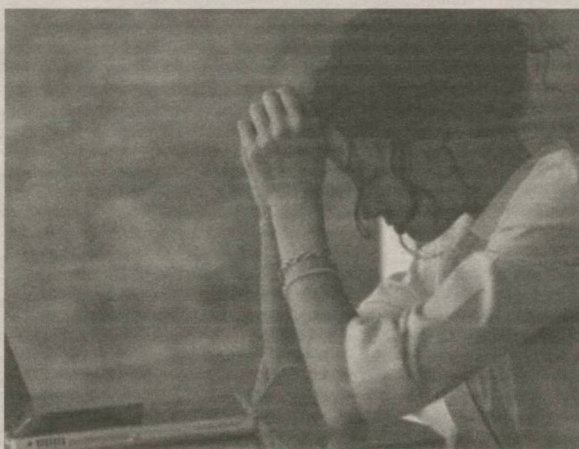
Буни қарангки, ёруғ кунларнинг қадрига етмаганинг учунми, қандай лаҳзаларнинг шамолдай тез ўтиб кетганини ҳам сезмай қоларкансан. Омади чопиб, Рашид ака нуфузли бир ташилотга раҳбарликка тайинланди. Мен ҳам олий маълумоти бўлсам-да, унинг раёйига қараб, уйда фарзандлар тарбияси билан машғул бўлдим.

Яна қайтариб айтаман, ҳаётимдан жуда мамнун эдим, Яратганга беҳад шукроналар келтирдим. Аммо бир кун кутилмаганда нарвондан тўйиб йиқилдим ва оёғим синиб қолди. Уч ой тўшақда

қимирламай ётишга мажбур бўлдим. Ўрнимдан турганимда эса... қисматнинг синовини қарангки, энди мен ҳам эримга ўхшаб оқсоқлини юрадиган бўлдим. Ушанда биласизми, мен — кўнгли бир оғизгина далдага муҳтож аёл эримдан моддий эмас, маънавий кўмак кутардим. Аммо не ажабки, ёстикдошимнинг менга нисбатан муносабати ўша кундан бошлаб совиган, яъни ўзим бир замонлар жону жаҳонимни бериб севган кишим бутунлай бегона одамга айланган эди!

МАКТУБ

Севгига бош эгаман, лекин...

— Ҳали тузалиб кетаман, хафа бўлманг, — дедим бир кун кўнглига қўл солиб.

Унинг "Албатта, Зиёда, насиб этса отдай бўлиб кетасан, ҳали кўрасан, бу кунларни эслаб-эслаб қулиб юрамиз, мен ҳам қўлимдан келгунча сени оёққа тургазиш учун елиб-югураман", дейишини кутган эдим. Ҳеч йўқса, кўнглим учунгина бўлса-да, унинг шу гапларни айтишини истадим. Бироқ... менинг илтижоли сўзларимни эшитмаган одамдай хайр-хўшсиз индамай чиқиб кетди.

Биласизми, ўша лаҳзадан бошлаб бу дунё кўзимга қоп-қоронгу зулматга айланди. Худога минг қатла шукрки, акаларим мени манаман деган дўхтиру табибларга, шифохоналарга кўрсатишдан чарчашмасди. Бир эмас, беш қарра жар-

роҳлик столига ётдим. Аммо уларнинг бирортасида ҳам Рашид ака ёнимда турмади. «Ишим кўп, сафарга кетаяпман, эртага келаман», дея турли хил баҳоналарни рўқач қилиб кетиб қоларди. Шифокорлар мени аста-аста тузалишимни айтишди.

Орадан олти ой ўтди. Ишонасизми, мана шу қисқагина муддат мен ёшлигимда жону жаҳонимни бериб севган, кўнгли берган инсонимнинг асл башарасини на-

моён этиши учун етарли бўлди. Шунча кўргуликлар етмаганидек, қутилишганида у менинг юрагимни тилка-пора қилгунча ишга қўл урди: болаларни ташлаб, ўзи билан бирга ишлайдиган жувонга уйланиб олди.

Бу азоблар менинг қайси гуноҳларим учун жазо эканини англаб етолмасдим. Акаларим шундай "ўзим пиширган ош"ни юзимга солишмади, ҳатто кичкинаси "Зиёда, мен уни тилкалаб ташлайман, ахир, сен бу кўрнамак оқсоқлиниб юрганида, маломатдан қутулайин деб унинг тузалишини астойдил истаган эдинг-ку, шуми энди яхшиликка жавоб?" деганида ҳам "Қўйинг, ака-жон, ҳудойим бор-ку, бу ҳам бир синов-да, фарзандларимга сездирман-лар, хорижга кетди денгилар", деб йиғлаб ёлвордим. Ким билади, балки тавбасига таяниб уйга, фарзандлари ёнига қайтар, деб ўйлабман.

Қайда, яқинда эшитиб қолдим, Рашид аканинг хотини унинг номини сотиб, навиҳол қизларни хорижга жўнатиб, пул ишлар экан, қўлга тушибди. Ўзи эса юрак хуружи туфайли оғир аҳволда шифохонада ётганмиш...

Мен эса кечагина касалхонадан чиқдим ва энди анча тузалиб қолдим. Оқсоқланишим сезилмайди ҳам. Овуниш учун мактабга ишга кирдим. Болаларим ёнимда парвона. Ўйдагиларим қарашиб туришибди. Лекин... кечалари ўйлаб ўйимга етолмайман. Наҳот, муҳаббат деганлари шу қадар ўткинчи бўлса, шу қадар арзонгаровга баҳоланса? Ахир, бизлар ўқиган Отабегу Кумушларнинг севгиси қаёқда қолди?

ЗИЁДА,
Наманган шахри".

АЖИБ ОЛАМ АЖИБ ОЛАМ

Мактублар рекорди

Сиз сўнгги бор ўз қўлингиз билан кимгадир мактуб битганингиз ёки сизга кимдир шундай мактуб йўллаганини эслай оласизми? Бу саволга аксарият юртдошларимиз жавоб беришга иккиланиб қолишади. Чунки ҳозир техника ривожланиб кетди. Яқинларимиздан ҳол сўраш учун уяли телефон тугмаларини боссақ, бир-икки дақиқа кифоя қилади. Аммо оппоқ қоғозга ўз хусниҳатила мактуб битишнинг завқи, қадри бўлакча. Ҳозир ҳам хат ёзишнинг жадал жараёнларини кузатамиз. Масалан, юлдузларга мухлисларнинг мактублари. Ҳатто, 20-100 метрлик хат битганларни эшитиб қоламиз.

Ҳар қандай соҳада юлдузлик даражасига кўтарилмасин, инсоният тарихида ҳали ҳеч ким америкалик Чарльз Линдберг каби ўз мухлисларидан энг кўп мактуб олмаган. Чарльзнинг касби учувчи бўлиб, у 1927 йилда ўзининг бётхтов трансатлантик парвозини амалга оширган ва бу жасорати эвазига 3 ярим миллион кишидан мактуб олган эди. Ҳа, ҳали ҳеч ким бундай эътирофга сазовар бўлмаган. Ўша йилнинг 20 май кунини у "Рузвельт" аэродромидан ҳавога кўтарилиб, 333 соату 30 дақиқа ичида 5 минг 793 км. масофани босиб ўтиб, Франциянинг Ле-Бурже аэродромига қўнган.

Бир йил давомида энг кўп хат олган одам ҳам Америка фуқароси ҳисобланади. Гиннеснинг рекордлар китобига шу номинация бўйича исмини энкр эттирган шахс — бейсбол юлдузи Хэнк Аарондир. АҚШ почта департаментининг маълумотиға қўра, 1974 йилда унинг номига 900 мингдан зиёд мактуб йўлланган.

НАРГИЗА СИДДИҚОВА
тайёрлади.

турмушга чиқиш ниятидаман.
**КАРОМАТ,
Қашқадарё вилояти".**

"Сайёра билан институтда ўқиб юрган кезларим танишиб, бир-биримизга кўнгли қўйдик. Ота-онамнинг ёлғиз ўғли бўлганим учун уйдагиларим бўлғуси келинни обдон суриштириб, "Қўй, ўғлим, бизга тўғри келмас экан, тенг-тенги билан, деган гаплар бор", дейишди. Кейин билсам, унинг ота-онаси анча йиллар олдин ажрашиб кетишган экан. Онамнинг айтишича, отаси уч марта уйланган эмиш. Мен барибир аҳдимда қаттиқ турдим. Шу орада ота-онам келин қилмоқчи бўлган қизлар билан учрашувга чиқардим-у, лекин кўпол муомалада бўлардим. Охири яқинларим Сайёрага уйланишимга розилик беришди. Ниҳоят, бизлар орзиқиб кутган тўйимиз ҳам бўлди. Дастлаб бинойидек яшадик. Ўғлимиз туғилгач, хотиним онасини қандай тез-тез аразлаб кетиб қолдиган отад чиқарди. Унинг ай-

тишича, онам қишқирмаётган экан, алоҳида яшамасак, бола-миз тириқ етим бўлиб воёга етармиш. Қайнонам билан гаплашдим, у киши ҳам қўзининг фикрини маъқуллади. Уйга келсам, онам бечора шунча гап-сўзлардан беҳабар, неварасига аравача сотиб олиб келибди. "Ишдан қайтишда хотининг билан ўғлингни олиб келмадингми, неварамизга бу уй хувил-қад қолди", деб қойиб берди. Нима дейримни билмай, ич-этимни еб ўтирдим. Орадан ойлар ўтди. Икки ўт орасида қолдим. Сайёра барибир инсофга келмади, кейин қонуний равишда ажрашдик. **Ёшим 38 да.** Маълумотим олий. Нуфузли ташкилотда хизмат қиламан. 35 ёшгача бўлган, оқ кўнгли, уйим-жойим дейдиган аёлга уйланмоқчиман.

ФАЙРАТ,
Тошкент шахри".

"Мен табиатан унчалик чиройли эмасман. Болалигимда бувим эркалаб, невараларим

ичида мөҳрибон, кўнгли чиройли-сенсиан, дерди. Синфдошим Фурқат билан бир-биримизни яхши кўрардик. У ҳам ўрта бўйли, кўрмисизгина эди. Мактабни тугатгач, иккимиз ҳам институтга ўқишга кирдик. Таниган-билганларнинг бизларга жуда ҳаваси келарди. Тўйимизга отам рози бўлмади. Аммамо болалигида Фурқатнинг отасига бешкerti қилинган экан. Тақдирни қарангки, аммамо ўпка сили билан хасталаниб қолгач, Фурқатнинг отаси унга уйланмайман, дебди. Совчи келган кун отамнинг юрагиди эски дарди янгиланди. Раҳматли сингисини эслаб, анча пайтатча ўзига келолмай юрди. Бу воқеалардан беҳабар эканман. Отамнинг раёйига қарши

бормай, йиғлаб қолавердим. Ота-онам менинг кўнглимга қараб, бошқа келган совчиларга рад жавобини беришарди. Мен эса Фурқатдан бошқасига кўнгли қўйолмадим. Лицейда дарс бериб, ишимга шўнғиб кетдим.

Онам қазо қилгач, турмушга чиқиш ҳақида ҳидий ўйлайдиган бўлдим. Ёшим 37 да эди. "Оила ва жамият" газетаси тахририятига аввал кўнгирик қилдим. Эртасигаёқ ҳужжатларимни олиб тахририятга келдим. Отам асли самарқандлик. Шу сабабли шу тарафлик, хотини қазо қилган Равшан деган йигитнинг тақдири мени қизиқтирди. Унга телефон рақамини беришларини сўрадим. Кўп ўтмай учрашдик. Отамга, унинг яқинларига маълум бўлиб, рисоладагидек тўйимиз бўлди. Бахтимни топганим учун сизлардан бир умр миннат-дорман.

МАЛОҲАТ,
Тошкент вилояти".

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» руқнига хат йўллаётган ёки бево-сита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла қўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

“Бир йил аввал автохалокат туфайли ногирон бўлиб қолган эди. Бугунги кунда ўзгалар кўмагига муҳтож...”

Шахристон туманининг Дўстлик қишлоғидаги Чўжа маҳалласида истиқомат қилувчи Малоҳатхон Эргашева ҳақида шундай сўзларни эшитганимда дастлаб кўз ўнгимда рангпар, ўз аҳолидан кўнгли чўкиб, тушқунликка тушган бир аёл гавдаланди. Аммо бу хонадонга кириб боришим билан биланок аввалгидилгир тасаввурларим тумандай таркаб кетди. Унинг ёниб турган кўзлари,

ётган машинани бошқара олмай қолди ва зовурга ағанадик. Кейин эшитдим, ҳалиги ҳайдовчи воқеа жойидан қочиб кетибди. Бизларни бутунлай бегона йўловчилар “Бежюлдз”даги шифохонага олиб боришибди. Мен ўша ерда ҳушимга келдим. Турли хил жароҳат олган қизим ва бошқалар ҳам секин-аста тузалиб кетишди. Мен эса ҳали ҳам даволанишда давом этаётган...

Уша ҳалокат туфайли Малоҳатхоннинг умуртқаси, бўйин қисми синиб,

га, ҳали кроватга олишади, ташқарида сайр қилдиришади. Фарзандларининг кучи етмаганди турмуш ўртоғи кўмакка келади. Балки Малоҳатхоннинг бахти ҳам шундадир.

Ҳаётининг меҳр-муҳаббат, вафо-содоқати унга куч-қувват бағишлайди. Ахир орамингда тўрт мучаси соғ бўла туриб, ҳадеб нолийверадиган аёллар-у туппа-тузук оиласини ташлаб, бегонанинг этагидан тутиб кетаётган эркаклар йўқ дейсизми? Юз — қалб ойнаси, дейишади. Қаҳрамонимизнинг нури ҳечрасидаги ана шу қалбини нурлантириб турган бахт шукроналик туйғусидир балки. Оёққа туриб кетишига қаттиқ ишонч ва умид, машаққатларини сабр ва матонат билан енгиш — буларнинг бари унга ўзгача бир куч. туйғу бағишлаган бўлса не ажаб.

Атрофга разм соламин. Ҳовли-жой чиннидай тоза, саранжом-саришта. Бу — оиладаги аҳилликдан, Малоҳатхоннинг айтганидан ҳам зиёда қилиб бажараётган қизларининг иши эканлиги кўриниб турибди. Демак, бу оилада инсоний туйғулар ҳукмрон экан, Малоҳатхоннинг бахт қошонаси мустаҳкамлигига, унинг тез кунда оёққа туриб кетишига ишонгимиз келади.

Зулфия МАНСУРОВА,
журналист.
Андижон вилояти.

Матонатли Малоҳатхон

қизилга мойил ёноқлари, руҳан тетик ва бардамлигини кўриб, гўёки у ҳозиргина кўчадан кириб келган-у, эркаланг бўлиб ҳазиллашиб ўринга ётиб олганми, дейсиз.

— Ушанда Қувада яшайдиган опаникига катта қизим Шохсанам билан жиянимнинг туғилган кунига бораётгандик, — дея хотирлайди Малоҳатхон. — “Дамас”га чиқаётганимда негадир кўнглим айниб, димоғимга қўланса хид урилди. Ишқилиб шофёрнинг кайфи йўқмикан, деб ўйладим. Машинада биздан ташқари яна бир катта ёшли киши ҳамда эркак ва аёл ҳам бор эди. Ҳеч қанча юрмаган эдик ҳамки, кутилмаганда велосипед минган ўспирин олдимизни кесиб ўта бошлади. Шофёр катта тезликда кета-

асаб томирлари қисилиб қолиши ҳисобига ўнг қўли ва икки оёғи ишламай қолибди. Бир йилу уч ойдан бери тўшакка михланиб қолган... Соғлом киши учун бу муддат шамолдай бир гап. Аммо беморликда ётган инсон учун ўтаётган умрининг ҳар бир дақиқаси қанчалар қадри ва ганимат эканлигини Малоҳатхонга ўхшаб бошига мусибат тушганларгина чуқурроқ ҳис қилади. Яхшиямки, унинг ёнида жигаргўшалари, яқинлари бор. Турмуш ўртоғи Жабарали ва қизлари Шохсанам, Гулсанам атрофида парвона. Шифокорларнинг маслаҳати билан қизлари ҳар кунги онасининг оёқ-қўлларини массаж қилади. Унинг кўнглига қараб, ҳали арава-

Мамлакатимизда ёшларга ўз салоҳиятини кўрсатиш, истеъдод ва иқтидорини рўйбга чиқариш учун катта имкониятлар яратиб берилмоқда. Фарзандларимизнинг халқроқ микёсда барча соҳалар бўйича улкан ютуқларни қўлга киритаётгани замирида ана шундай гамхўрлик ётибди, десак адашмаймиз. Шу билан бирга, бутун инсоният муаммосига айланган турли иллатлардан ёш авлодни асраш ҳам айни пайтдаги муҳим вазифаларимиздан биридир.

Сайёрамизда инсон саломатлиги ва камолотига кучли зарба берувчи гиёҳвандлик балоси ўта долзарб муаммолигича қолмоқда. Энг ачинарлиси — бу иллат қурбонлари орасида ёшлар кўпчиликини ташкил этаётгандир. Шу боисдан юртимизда навқирон авлодни гиёҳвандлик гирдобидан омон сақлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мазкур масала нафақат тиббиёт ёки ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар тизими, балки кенг жамоатчиликнинг ҳам диққат марказида турибди, десак муболага бўлмайди.

Маълумотларга қараганда, гиёҳвандлик моддаларини қабул қилиш мамлакатимизда 1980-йилларнинг ўрталаридан пайдо бўла бошлаган экан. БМТнинг Тараққиёт Дастури томонидан Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий вазирлиги билан ҳамкорликда яратилган “Ўзбекистон рақамларда — ЎЗР” статистик маълумотлар сайтида келтирилишича, мамлакатимизда гиёҳвандлик ва токсикомания кўрсаткичи ҳар 100 минг кишига 2001 йили 25.6 нафар, 2006 йили эса 10.1 нафар бўлган. Тўғри, кўрсаткичлар ижобий томонга ўзгарган, аммо бу хотиржамликка берилиши-мизга асос бўлади, дегани эмас. “Оқ ажал” балосига йўлиққан бир киши нафақат ўзи яшаётган оила ёки маҳалласига, балки бутун жамятга салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

Чиндан ҳам, гиёҳвандлик нафақат одамнинг жисми-жонини заҳарлайди, шу билан бирга, уни маънавий тубанликка

ҳам етаклайди. Бу йўлга кириб қолганлар яхшини ёмондан, фойдани зарардан ажратолмайди. Бир марта нафсини қондириш учун ҳар нарсасга тайёр бўлиб қолади. Ўғрилиқ, товланмачилик, ҳатто қотиллик сингари жиноятларга ҳам қўл уришади. Минг афсуски, уларнинг касофати фақат ўзларига эмас, балки келажақ авлодларига ҳам уриши турган гап. Зеро, майиб-мажруҳ фарзандлар дунёга келишига сабабчиларидан бири ҳам гиёҳвандликдир. Мутахассислар ҳозиргача давоси топилмаган ОИВ/ОИТС касаллигининг асосий манбаи ҳам гиёҳвандлик эканини бот-бот тасдиқлашмоқда... Қисқаси, гиёҳвандлик одамни оридан, шаънидан, ҳурмати ва касб-ҳунаридан айиради. Шу боис ҳам ёшлар гиёҳвандлик ажалга етакловчи хатарли “сўқмоқ”лигини, бахтли ҳаёт соғлом турмуш тарзига қурилган оиладагина барқарор бўлишини англаб етишлари лозим.

Ёшлар орасида соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, уларнинг онгу тафаккурини бундай нохуш иллатлардан асраш сингари муҳим вазифалардан келиб чиқиб, йил давомида тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда давра суҳбатлари, учрашувлар, тадбирлар ўтказилмоқда. Гиёҳвандликнинг салбий оқибатлари, иқтисодий, ижтимоий ва маънавий зарари, фаровонлиги ва тараққиёт қушандаси экани кенг оммага, аиникса, ёшларга атрофича тушунтириляётир. Бу каби тарғиб-бот-ташвиқот ишлари миллий генофондга ҳавф солаётган иллатларнинг олдини олиш самарадорлигини янада оширишга хизмат қилади, деб ўйлаймиз.

Нигора МАДАМИНОВА,
Тошкент вилояти Зангиота тумани
1-сонли давлат нотариал идораси нотариуси.

СОЛИҚ ФАОЛИЯТИ

Маълумки, “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили”да мазкур соҳа вакилларида давлатимиз томонидан ҳар

қўллаб-қувватлашда ўзига хос хайрли ишлардан биридир.

Энг эътиборли жиҳати шуки, мазкур Фармонга мувофиқ, 2011 йилнинг 1 апрелидан бошлаб 2014 йилнинг 1

мисолида қарайдиган бўлсак, 2005 йилда 465 та ҳўжалик қиритувчи субъект текширув режасига қиритилган бўлса, бу рақам 2011 йилга келиб 52 тага тушди. Яқундагина яна 4 та ҳўжалик субъекти режадан чиқарилиди. Бу эса тадбиркорларга ўз фаолиятини янада самаралироқ давом эттириш имкониятини беради.

Абдурашул ТОҶИБОВ,
Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика кенгашининг Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туман ҳудудий комиссияси котиби — туман ДСИ текширувларни мувофиқлаштириш бўйича мутахассиси.

Текширишлар қисқармоқда

томонлама кенг имкониятлар яратиб берилмоқда. Шу маънода жорий йил 4 апрелда Президентимизнинг “Тадбиркорлик субъектларини текширишларни янада қисқартириш ва улар фаолиятини назорат қилишни ташкил этиш тизимини тақомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони ҳам бу соҳани янада

апрелигача бўлган даврда солиқларни ва турли мажбурий тўловларни ўз муддатида тўлаб келаётган, шунингдек, ишлаб чиқариш соҳасида ўсиш ва рентабелликка эришаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг молиявий фаолиятини солиқ соҳасига тегишли тартибда текшириш тақиблаб қўйилди.

Шу ўринда биз ўз туманимиз ҳудуди

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси			
Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас. «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида chop этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти: 15:00. Босишга топширилди: 15:00. E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz	Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ		ОБУНА ИНДЕКСИ — 176 Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г – 432. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади – 11163 Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ Мусаххиллар — Саидғани САЙДАЛИМОВ, Мафтуна МИНГБОВЕВА
	Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20	МАНЗИЛИМИЗ:	
	Мухбирлар: 233-04-50	Тошкент – 700000	
	Котибият: 237-21-82	Амир Темур кўчаси,	
	«Оила» бўлими: 234-25-46	1-тор кўча, 2-уй	
	Мўлжал: Олой	ISSN 2010-7609	1 2 3 5
	бозори ёнида		

СПОРТ

Бугун «Насаф»

«Демпо» учрашади!

Бугун ОФК кубоги “А” гуруҳида иккинчи давра баҳслари бошланади. Гуруҳ пешқадами “Насаф” футболчилари Хиндистон чемпиони “Демпо” жамоасини қабул қилишади.

ОФК ҳакамлар қўмитасининг қарорига қўра, мазкур ўйинни тожикистонлик ҳакамлар гуруҳи бошқариб боради. Жумладан, Рустам Холов учрашув бош ҳаками этиб тайинланган бўлса, қанотларда унга Курбонмаҳмад Каримов ҳамда Баҳром Сайдуллоевлар кўмаклашади.

Эслатиб ўтамин, “Насаф” — “Демпо” жамоалари учрашуви 27 апрель кунни соат 19.00 да Қаршидаги “Марказий” стадионда бошланади. Мазкур жамоаларнинг 12 апрель кунни Пунада ўтган дастлабки баҳсида “аждарлар” рақиблири дарвозасига жавобсиз тўртта тўп йўллашганди.

Теннисчиларимиз

бош соврин соҳиби

Қарши шаҳрида теннис бўйича хотин-қизлар ўртасида ўтказилган Халқаро теннис федерацияси (ITF) мусобақалари тақвимида кирувчи халқаро турнирда дунёнинг ўндан зиёд мамлакатидан келган теннисчилар голиблик учун ўзаро куч синашди.

Мусобақанинг жуфтлик беллашувлари ўзбекистонлик истеъдодли теннисчилар — Нигина Абдураимова ва Албина Ҳабибулина ғалабаси билан якунланди.

Бу Нигина ва Албинанинг жорий мавсумда ҳамкорликда қўлга киритган иккинчи совринидир. Мазкур дуэт шу йилнинг март ойида Наманганда ўтказилган халқаро турнирда ҳам зафар қучган эди.

Қаршидаги турнирда кучли ўйин намойиш қилган Екатерина Булина эса ҳал қилувчи беллашувда грузиялик София Кватсбаяни 6:2, 6:3 ҳисобида енгиб, яқкаликлар ўртасида голиб чиқди.

“Реал” ва “Барселона”:

энди қай бири голиб?

Бугун УЕФА чемпионлар лигаси ярим финал босқичидаги “Реал” ва “Барселона” ўртасидаги биринчи учрашув бўлиб ўтади. Кеча тунда эса «Шальке 04» ва «Манчестер Юнайтед» жамоалари учрашди.

Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.